

Beroepscommunicatie Servicemedewerker Gebouwen Hoofdstuk 1

 Lezen en woordbetekenis	Je leert: <ul style="list-style-type: none"> - de betekenis van een aantal woorden - de opbouw van een tekst
 Kijken en luisteren	Je leert: <ul style="list-style-type: none"> - open vragen bij een filmpje beantwoorden - kritisch naar een filmpje kijken
 Spreken en gesprekken	Je leert: <ul style="list-style-type: none"> - uitleggen wat passchaven is
 Schrijven en taalregels	Je leert: <ul style="list-style-type: none"> - werkwoorden vervoegen in de tegenwoordige tijd - werkwoorden vervoegen met een v of z aan het einde van de stam

 1.1 Lezen en woordbetekenis

TAALDOELEN:

Je leert:

- de betekenis van een aantal woorden
- de opbouw van een tekst

Tijdens je opleiding en in het dagelijks leven lees je veel teksten. Soms moet je belangrijke informatie uit een tekst halen. Bijvoorbeeld om te gebruiken in je beroep. In de lessen Bouwtaal leer je hoe je informatie uit een tekst haalt. Je leert nieuwe woorden uit het vak, maar ook signaalwoorden: woorden die je iets duidelijk maken. Verder oefen je met open en gesloten vragen. In deze paragraaf staan de opbouw van een tekst en woordbetekenis centraal.

Oefening 1 Lees onderstaande tekst over het passchaven van een deur. Onderstreep de woorden die je niet kent.

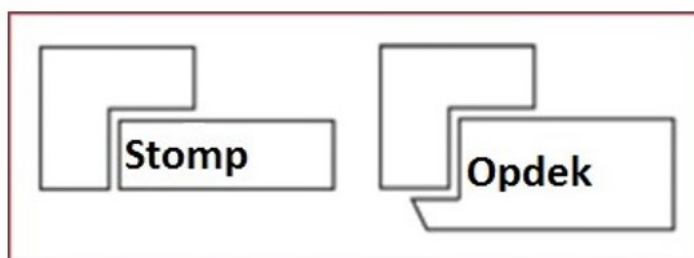
Passchaven van een deur

Als een deur niet goed open en dicht gaat, kan dit verschillende **oorzaken** hebben. De scharnieren kunnen uitgesleten zijn. Die moet je dan **vervangen**. Maar ook kan er te weinig **speling** zitten tussen de deur en het kozijn. Dan moet je de stompe deur **passchaven**.

Er zijn twee verschillende soorten deuren:

- Een **opdekdeur**: deze deur valt deels over het kozijn heen.
- Een **stompe deur**: deze deur valt helemaal in het kozijn.

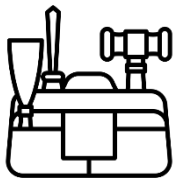
Hieronder zie je het verschil tussen een stompe deur en een opdekdeur:

Binnen worden stompe en opdekdeuren gebruikt. Buitendeuren zijn vaak stompe deuren. Deze stompe deuren zijn minder inbraakgevoelig dan opdekdeuren.

Hoe schaaf je een stompe deur pas?

Je kunt alleen een stompe deur passchaven. Opdekdeuren hebben een ruime speling, dus passchaven is dan niet nodig.

Wat heb je nodig voor het passchaven van een stompe deur?

- deurslede
- elektrische handschaaf
- scherpe beitels

Gebruik een deurslede voor het passchaven van een stompe deur. De deur plaats je in de deurslede en deze zet je vervolgens vast.

Een stompe deur schaaf je een beetje schuin naar de binnenkant toe. Dat heet **armschaven**. Hierdoor sluit de deur goed en klemt hij niet. Begin altijd aan het einde van een zijde te schaven. Al schavend loop je naar achteren. Zo schaaf je de zijde niet hol en pakt de schaaf altijd.

Je hoeft niet altijd alle zijden van de deur te schaven. Het hangt ervan af waar de deur klemt.

deurslede

handschaaf

Als je wel alle zijden van een deur moet schaven, houd dan de volgende werkvolgorde aan:

1. Controleer de buitenwerkse maten van de deur.
2. Schaaf de **hangzijde** van de deur 2,5 mm arm (de **draainaad** aan de hangzijde moet 2,5 mm zijn).
3. Schaaf de deur aan de sluitzijde op breedte en arm (ongeveer 3 mm speling) (de draainaad aan de sluitzijde moet 3 mm zijn).
4. Schaaf de bovenzijde van de deur passend (de draainaad moet 2 mm zijn).
5. Schaaf de onderzijde – als dat nodig is – passend.
6. Schuur de scherpe randen van de bewerkte kanten onder een hoek van 45 graden weg.
7. Maak de deur **stofvrij**.

Oefening 2 Bespreek de onderstreepte woorden in de klas.

Oefening 3 Schrijf de vetgedrukte woorden uit de tekst over. Wat is de betekenis van het woord? Overleg in tweetallen.

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

_____ betekent _____

Oefening 4 In de tekst staan drie vetgedrukte zinnen. Waarom staan deze vetgedrukt?

_____

_____

_____

Oefening 5 Soms zie je een witregel in de tekst, waardoor er tekstblokken ontstaan. Hoe noem je zo'n tekstblok?

1.2 Kijken en luisteren

TAALDOELEN:

Je leert:

- open vragen bij een filmpje beantwoorden
- kritisch naar een filmpje kijken

In het dagelijks leven bekijk je regelmatig filmpjes. Op school en op het werk zijn dat filmpjes waar je iets van kunt leren. Bijvoorbeeld instructiefilmpjes. Dat zijn filmpjes die uitleggen hoe iets werkt of hoe je iets moet maken. In deze paragraaf beantwoord je open vragen en leer je kritisch naar een filmpje kijken.

Oefening 1 Bekijk onderstaand filmpje via de link.

Passchaven met een inmeetmal en een draaitafel

<https://www.youtube.com/watch?v=yATWKdlyhwl>

Oefening 2 Leg uit waarom dit filmpje een instructiefilmpje is.

Oefening 3 Wat zijn de voordelen van de inmeetmal ten opzichte van het traditioneel passchaven?

Oefening 4 Is dit een **objectief, neutraal** filmpje? Waarom wel/niet?

1.3 Spreken en gesprekken voeren

TAALDOELEN:

Je leert:

- uitleggen wat passchaven is

Door het lezen van een tekst of door het kijken naar een filmpje kun je een bepaalde klus beter begrijpen. Door de klus zelf uit te leggen, blijft de stof nog beter hangen. In deze paragraaf leg je in je eigen woorden uit hoe je een stompe deur kunt passchaven.

Oefening 1 Werk samen in tweetallen. Vertel elkaar in het kort hoe je een stompe deur kunt passchaven. Vergeet niet de belangrijke **details** te noemen. Oefen net zo lang samen totdat je tevreden bent over het resultaat.

Oefening 2 Werk samen in tweetallen. Laat je medestudent jouw instructie filmen. Leg in het filmpje uit hoe je een stompe deur moet passchaven. Het filmpje duurt tussen de twee en vijf minuten. Probeer de instructie uit het hoofd te doen. Je mag gereedschap en attributen erbij gebruiken, maar je gesproken instructie is belangrijker. Lever het filmpje in bij je docent. De docent en je medestudent zullen **feedback** geven op jouw filmpje, zodat het een volgende keer nog beter gaat.

1.4 Schrijven en taalregels

TAALDOELEN:

Je leert:

- werkwoorden vervoegen in de tegenwoordige tijd
- werkwoorden vervoegen met een v of z aan het einde van de stam

Theorie *Werkwoorden vervoegen in de tegenwoordige tijd*

Als je een werkwoord wil vervoegen moet je eerst de **stam** bepalen. De stam krijg je wanneer je **-en** van het hele werkwoord haalt. Bijvoorbeeld:

Hele werkwoord		De stam
fietsen	-en	(ik) fiets
werken	-en	(ik) werk
hangen	-en	(ik) hang
duwen	-en	(ik) duw

Werkwoorden met een **lange klinker** krijgen een extra klinker in de stam:

lopen   -en   lop   (ik) loop

Werkwoorden met een **dubbele medeklinker** verliezen een medeklinker in de stam:

bakken   -en   bakk   (ik) bak

Als je de stam hebt gevonden kun je beginnen met het vervoegen van het werkwoord. Zinnen in de tegenwoordige tijd beschrijven iets wat nu of in de toekomst gebeurt. Voor de juiste vervoeging is het belangrijk dat je weet wat het onderwerp is van de zin.

Bekijk het filmpje over werkwoordvervoeging in de tegenwoordige tijd en lees daarna de theorie op de volgende pagina.

<https://www.youtube.com/watch?v=liBIYp2InMQ>

Stappenplan werkwoordvervoeging tegenwoordige tijd

1. Ga eerst op zoek naar de **persoonsvorm** in de zin. De persoonsvorm vind je door van de zin een **vragende zin** te maken. De persoonsvorm is het eerste woord van de vraagzin:

Ik werk in de bouw

Werk jij in de bouw?

De persoonsvorm van deze zin is: **werk**

2. Maak de **stam** van het werkwoord. De stam krijg je door **-en** van het hele werkwoord te halen:

werken   **-en**   (ik) werk

3. Nu kun je de stam vervoegen:

Ik werk	Wij <i>werken</i>
Jij/u werkt	Jullie <i>werken</i>
Hij/zij werkt	Zij <i>werken</i>

Oefening 1   Onderstreep de persoonsvorm in de zin.

1. Je kunt alleen een stompe deur passchaven.
2. Gebruik een deurslede voor het passchaven van een stompe deur.
3. Een stompe deur schaaf je een beetje schuin naar de binnenkant toe.
4. Je hoeft niet altijd alle zijden van de deur te schaven.
5. Tijdens mijn opleiding bewerk ik deuren.

Oefening 2   De docent geeft jou digitale opdrachten om verder te oefenen met de persoonsvorm.

Oefening 3   Plaats de juiste vervoeging van het werkwoord in de zin.

1. **weten**   Ik _____ het verschil tussen een stompe deur en een opdekdeur.
2. **maken**   Op school _____ wij houten meubels.
3. **zijn**   Het _____ morgen donderdag.
4. **moeten**   _____ jij veel leren voor morgen?
5. **worden**   Hij _____ een goede timmerman.

Oefening 4   De docent geeft jou digitale opdrachten om verder te oefenen met de werkwoordvervoeging in de tegenwoordige tijd.

Theorie

Werkwoorden vervoegen met een v of z aan het einde van de stam

Verhuizen
Blazen
Leven
schaven

In sommige werkwoorden eindigt de ruwe stam op de **v** of de **z**. Die verander je naar de **f** of de **s**.
Soms heeft de ruwe stam een korte klinker. In dit geval willen we de klinker lang houden. Daarom gaan we deze eerst bewerken door een extra klinker toe te voegen.

Hele werkwoord		De ruwe stam		De stam	
blazen	-en	(ik) blaz	-z	+as	(ik) blaas
verhuizen	-en	(ik) verhuiz	-z	+s	(ik) verhuis
beven	-en	(ik) bev	-v	+ef	(ik) beef
durven	-en	(ik) durv	-v	+f	(ik) durf

Oefening 5

Plaats de juiste vervoeging van het werkwoord in de zin.

1. **verhuizen** Mijn zus _____ naar Amsterdam.
2. **passchaven** Ik _____ die deur _____.
3. **armschaven** _____ jullie die deur _____?
4. **beven** Wij _____ van de kou.
5. **durven** _____ jij op die steiger te klimmen?

Oefening 4

De docent geeft jou digitale opdrachten om verder te oefenen met de werkwoordvervoeging met een v of z in de stam.

